

ERDÉSZ FILATÉLIA

Az erdők elsődleges rendeltetéseknek a sorában a legnagyobb számú bélyegkiadás a vadgazdálkodást, a vadászatot örökíti meg. E kiadványok zömmel ugyan a vadgazdálkodás, a vadászat „tárgyának”, a vadnak a bemutatását szolgálják, de a világrekord trófeák bélyegképen történt népszerűsítései, a vadászat történetének megjelenítései mind erre az elsődleges rendeltetésre hívják fel a szemlélő figyelmét.

E témában célkiadványt hármat is találunk. Az első az 1964-ben kiadott „vadász” elnevezésű sorozat (MBÁ. 2112—2121. sz.), amelynek 9 értékén hazánk vadászat szempontjából legjelentősebb 9 apró- és nagyvadja látható különféle, de a vad vadászatához megfelelő vadászfegyver társaságában. A záróérték ragyogó trófeát és a MAVOSZ jelvényét örökíti meg.

A második célkiadvány 1966-ban jelent meg „trófeák” címen (MBÁ. 2291—2299. sz.). A sorozat 9 értékből áll, és az erdő 7 vadját mutatja be. Egészen egyedülálló és nagyon szellemes az a megoldás, amelyet a világrekord trófeák bemutatásánál alkalmazott a grafikusművész: a martonvásári, a szentegáti és a gyulai világrekord trófeákat ún. szelvényes bélyegen ábrázolta feltüntetve az elejtés helye mellett annak időpontját is.

A célkiadványok sorát a tavaly — 1971-ben — a Budapesten megrendezett Vadászati Világkiállítás tiszteletére kiadott sor és blokk (MBÁ. 2685—2692. sz.) zárja. A sorozat 8 értékből áll. Gyűjteményünkbe a téma alapján csak az első 5 érték tartozik (MBÁ. 2685—2689. sz.), amelyek igen szép, sokszínű kivitelben a vadászat ősi formáiban gyönyörködhetünk. A művész által alkalmazott színek, jelenetek a vadászat romantikáját sugározzák.

A másik három értéken a magyar pusztá madara — a túzok —, valamint a halászat és horgászat egy-egy jelene ihlette meg az alkotót.

Egyébként mind a 8 értéken a kiállítás emblémája utal a kiadás céljára.

A 10 Ft-os névértékű blokkon egy teljes őzcsalád képezi az ábrázolás tárgyát ötnyelvű felirattal — Vadászati Világkiállítás, Budapest 1971 — határolva. Természetesen erről sem hiányzik a kiállítás jelvényének rajza.

Gyűjteményünket más célkiadványokból kiemelt bélyegekkel is bővíthetjük. E kiadványok a célt tekintve közvetlenül vagy közvetve a magyar erdő élővilágának a megismerését szolgálják, ezért a vadászat „tárgyai” ezekből a sorozatokból kiemelhetők.

Nézzük, milyen vad rajzával találkozhatunk bélyegeinken.

Magyar bélyegen elsőként a szarvas jelent meg. Az 1933-ban hazánkban megrendezett cserkész világtáborozás alkalmából kiadott bélyegsor (MBÁ. 544—548. sz.) mind az 5 értéken a magyar cserkészlet jelvényéről átvett ún. „csodaszarvas” uralja a bélyegképet.

Időrendben ezután az 1953-ban kiadott „erdei állatok” sor következik (MBÁ; 1345—1352. sz.), amely, mint a sor elnevezése is mutatja, a vadgazdálkodás szemszögéből nézve szintén nem célkiadvány. A sorozat 6 értékén azonban olyan erdei állat látható (nyúl, róka, dámvad, őz, vaddisznó és szarvas), amely vadászat szempontjából jelentős.

Az 1960-ban kiadott „Mese II.” sorozat 80 f.-es (MBÁ. 1782. sz.) és 1,70 Ft-os értékén (MBÁ. 1784. sz.) az egyik főszereplő a róka, ezért — úgy érzem — helye van e két bélyegnek is motívumgyűjteményünkben.

Az 1965-ben kiadott ún. bélyegnapi sor és blokk is (MBÁ. 2217—2221. sz.) gyűjteményünkbe sorolható, mivel mind a sorozat, mind pedig a blokk 4 bélyegképének egyikén szarvasbika képe látható. A 4 bélyegkép mind a soron, mind pedig a blokkon egy egységet képez, ezért nem célirányos, nem ésszerű a bennünket érdeklő téma szétválasztása, elkülönítése.

A vadgazdálkodás, vadászat témakörben kiadott, illetve abba besorolható bélyegek ismertetését az „Operák” sorozat 30 f.-es értékével zárom. E sor 1967-ben jelent meg, és az említett értéken (MBÁ. 2401. sz.) Weber híres operájának, „A bűvös vadász”-nak természetes környezetben való megjelenítése szolgáltat okot arra, hogy ez az érték is — habár ez sem célkiadvány — gyűjteményünket teljessé tegye.

A vadgazdálkodás, a vadászat tématerülete tehát aránylag gazdagon illusztrált. Az ismertetésből pedig mindinkább érzékelhetjük a célkiadvány és „nem” célkiadvány értékelésének szükségességét motívumgyűjteményünk szempontjából.

Tovább kutatgatva bélyegeink között az erdők különleges céljait szemléltethetjük (üdülés, tájesztétika, természetvédelem stb.) az 1947-ben kiadott ún. repülő sor 70 f. (MBÁ. 1012. sz.), 1,40 Ft (MBA. 1014. sz.) és 3 Ft-os (MBA. 1015. sz.) bélyegein, amelyeken — sorrendben — Lillafüred, Salamon-tornya és Tihany láthatók megfelelő erdei környezetben.

Ugyanaz a cél olvasható az 1953-ban kiadott, üdülők sor 30, 40, 50, 60 f.-es és 1,50 Ft-os értékein is (MBÁ. 1357—1360. és 1363. sz.), amelyeken a Mátra, a Bükk és a Mecsek erdeinek üdülési jellege domborodik ki.

Ilyen megfontolások alapján sorolható gyűjteményünkbe az 1959-ben kiadott Balaton-sor 20 f.-es (MBÁ. 1673. sz.), és az 1968-ban kiadott ugyancsak Balaton-sor 60 f.-es (MBÁ. 2461. sz.) bélyege is, amelyeken tihanyi tájrészletet láthatunk.

Az előző számban már megismert két festmény bélyeg (MBÁ. 2341., 2342. sz.) mellé kívánkozik még az ugyancsak az I. festmény sorhoz tartozó 60 f.-es névértékű (MBÁ. 2338. sz.) Barabás Miklós festmény: Kislány az erdőben is.

Gál István

Cser- és gyertyáncsemete állomány alól szedve, nagy mennyiségben eladó.

„Rákóczi” Mezőgazdasági Termelőszövetkezet
8718 Tapsony, Somogy megye. Telefon: 11.